Dosarul nr. 2r-2398/23
(2-23056514-02-25-10072023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Angela Furdui

D E C I Z I E

14 septembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componența:
Președintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Iurie Cotruță și Ion Țurcan

examinând, în ordine de recurs, recursul declarat de Patrașcu Serghei împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată înaintată de Patrașcu Serghei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral,

a c o n s t a t a t :

La 18 aprilie 2023, Patrașcu Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 aprilie 2023 s-a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată, potențialului reclamant fiindu-i acordat un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume certificarea tuturor înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată și necesitatea prezentării sentinței Judecătoriei Hîncești din ianuarie 2006, deciziei Curții de apel Chișinău din 28 martie 2011, deciziei Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2011, sentinței Judecătoriei Hîncești din 10 aprilie 2015, deciziei Curții de apel Chișinău din 21 mai 2021, deciziei Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2022, cererii din 26 aprilie 2021 cu nr. de intrare 3620 din 12 mai 2021, într-o formă corespunzătoare, lizibilă și integrală.

Copia prezentei încheieri la 25 aprilie 2023 a fost expediată la adresa potențialului reclamant, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere anexată.

La 24 mai 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a instanței a fost înregistrată cererea parvenită de la potențialul reclamant cu anexe în considerarea lichidării neajunsurilor.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Patrașcu Serghei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral. S-a remis potențialului reclamant Patrașcu Serghei, încheierea în cauză împreună cu cererea şi înscrisurile anexate. S-a explicat potențialului reclamant Patrașcu Serghei că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat integral neajunsurile.

La 30 iunie 2023, Patrașcu Serghei a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond cu trimiterea cauzei spre examinare instanței de fond.

În motivarea cererii de recurs, Patrașcu Serghei a invocat că încheierea contestată este nefondată și nelegitimă, fiind nemotivată, or, judecătorul în încheierea contestată nu s-a expus care anume acte nu au fost executate în deplinătate. Astfel, a menționat că în cererea din 24.05.2023, a solicitat anexarea actelor certificate pe propria răspundere, actele fiind depuse în două seturi certificate. Cu privire la lizibilitatea dorită a actelor depuse, a menționat că toate actele au fost primite de recurent în starea care sunt, emise de instanțele de judecată care sunt în subordinea Ministerului Justiției, care dispune de toate actele solicitate. Astfel, lizibilitatea nu-i poate fi imputată recurentului. Iar, cererile au fost multiplicate în instituția penitenciară care la fel se află în subordinea Ministerului Justiției și la fel imprimarea unor pagini defectuoase este datorită aparatajului de multiplicare defectuos din penitenciar. Cu toate acestea, cât privește ceia cei legat de termenul examinării cauzei este menționat clar în hotărârile judecătorești.

La 10 iulie 2023, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de recurs judecătorului raportor Nelea Budăi (f.d. 147).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în baza materialelor dosarului şi a argumentelor din cererea de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că recursul este întemeiat şi care urmează a fi admis, iar încheierea contestată neîntemeiată şi care urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare de la faza primirii în procedură a cererii de chemare în judecată, reieşind din următoarele considerente.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul civil reține că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost emisă la 29 mai 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 30 iunie 2023, în termen legal, avînd în vedere că potrivit avizului de recepție anexat, copia încheierii contestate a fost recepționată de către persoana responsabilă din cadrul penitenciarului la 16 iunie 2023 (f.d. 141).

În corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţele judecătoreşti aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În acord cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Potrivit art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Din actele cauzei s-a stabilit că la 18 aprilie 2023, Patrașcu Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 aprilie 2023 s-a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată, potențialului reclamant fiindu-i acordat un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume certificarea tuturor înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată și necesitatea prezentării sentinței Judecătoriei Hîncești din ianuarie 2006, deciziei Curții de apel Chișinău din 28 martie 2011, deciziei Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2011, sentinței Judecătoriei Hîncești din 10 aprilie 2015, deciziei Curții de apel Chișinău din 21 mai 2021, deciziei Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2022, cererii din 26 aprilie 2021 cu nr. de intrare 3620 din 12 mai 2021, într-o formă corespunzătoare, lizibilă și integrală.

Copia prezentei încheieri la 25 aprilie 2023 a fost expediată la adresa potențialului reclamant, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere anexată.

La 24 mai 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a instanței a fost înregistrată cererea parvenită de la potențialul reclamant cu anexe în considerarea lichidării neajunsurilor.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, în temeiul art. 171 alin. (2) al CPC, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Patrașcu Serghei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral. S-a remis potențialului reclamant Patrașcu Serghei, încheierea în cauză împreună cu cererea şi înscrisurile anexate. S-a explicat potențialului reclamant Patrașcu Serghei că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat integral neajunsurile.

Pentru a decide astfel, instanța a reținut că potențialul reclamant nu a înlăturat toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, în volumul deplin, circumstanțe ce denotă faptul imposibilității punerii pe rol a cererii astfel cum a fost înaintată, fiind incidente prevederile art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă. În considerarea executării neajunsurilor, potențialul reclamant, nu a executat actul de dispoziție, în deplinătatea sa, în partea prin care s-a dispus certificarea tuturor înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată și necesitatea prezentării actelor menționate în încheiere într-o formă corespunzătoare, lizibilă și integrală. În acest context, se constată cu certitudine, neconformarea integrală și deplină a dispoziției instanței lăsate în textul motivat al încheierii fără curs din 25 aprilie 2023.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanţe din 29 mai 2023, Patrașcu Serghei a contestat-o cu recurs.

Colegiul civil consideră încheierea contestată neîntemeiată și pasibilă casării, concluzia instanței de recurs întemeindu-se pe următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim.

În conformitate cu prevederile art. 171 Cod de procedură civilă, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin.(1) lit. a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

În acord cu dispozițiile art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, sancţiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum şi în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Colegiul civil conchide că prima instanță pripit a aplicat în speţă prevederile art. 171 alin. (2) din Cod de procedură civilă. Or, restituirea acțiunii depusă de Patrașcu Serghei nu este compatibilă cu principiul liberului acces la justiție (numit și dreptul la acțiune), consacrat în art. 6 §1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 20 din Constituție și art. 5 din Codul de procedură civilă.

Or, instanța de recurs reține că în încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023, instanța nu a indicat expres care anume acte solicitate nu au fost prezentate în forma cerută de lege.

Astfel, Colegiul civil remarcă că la materialele cauzei (necusute) de către recurent au fost prezentate probele în temeiul cărora își întemeiază acțiunii fiind certificate pe propria răspundere în corespundere cu prevederile art. 167 alin. (1) lit. a) CPC.

La fel, Colegiul civil consideră drept nefondate și constatările instanței cu privire la prezentarea deciziilor, sentințelor într-o formă lizibilă și integrală, avînd în vedere posibilitatea limitată a recurentului, deținut în penitenciar, pentru obținerea unor noi copii a actelor solicitate, avînd în vedere și obiectul acțiunii înaintate. Mai mult, lecturând setul de acte anexat, instanța de recurs observă că actele de dispoziție ale instanțelor judecătorești sunt prezentate într-o formă integrală, or care anume acte nu au fost prezentate integral, instanța de fond nu a făcut trimitere.

Așadar, instanța de recurs reține că dreptul prevăzut la art. 6 §1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu este absolut și poate fi limitat în anumite circumstanțe.

În aprecierea legalității unei limitări, CEDO ia în considerare importanța accesului la justiție ca principiu democratic (CEDO, cauza Kijewska/Polonia, nr. 73002/01, 6 septembrie 2007, alineatul 46).

Astfel, o restricție legală trebuie să aibă un scop legitim, să fie proporțională și să se asigure că însăși esența dreptului nu este afectată.

Prin urmare, limitările trebuie să fie proporționale și să respecte esența dreptului, *i.e.* limitările nu trebuie să depășească ceea ce este adecvat și necesar sau pentru a proteja drepturile și libertățile altor persoane.

În acest context, Colegiul civil consideră necesar de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, și de a trimite cauza la

rejudecare în prima instanță, în același complet de judecată, de la etapa punerii pe rol a acțiunii.

În conformitate prevederile art. 427 lit. b) şi 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e :

Admite recursul declarat de Patrașcu Serghei.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023, emisă la cererea de chemare în judecată înaintată de Patrașcu Serghei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare de la faza primirii în procedură a cererii de chemare în judecată, în aceeași instanță și același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii: Iurie Cotruță

Ion Țurcan